

สรุปผลการประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 5

1. การประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 5 มีขึ้นระหว่างวันที่ 19 –22 มกราคม 2553 ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยเป็นการประชุม ASEAN Caucus ในวันที่ 19 มกราคม 2553 และเป็นการประชุมเจรจากับอินเดียในวันที่ 20 - 21 มกราคม 2553
2. การประชุมในครั้งนี้มีนาย Peter Govindasamy, Deputy Director, Ministry of Trade and Industry, Singapore เป็นประธานฝ่ายอาเซียน และนาง Bharathi S. Sihag, Joint Secretary, Department of Commerce, Ministry of Commerce & Industry, India เป็นประธานฝ่ายอินเดีย ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ ยกเว้น พม่า ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้
3. การเจรจามีความคืบหน้าค่อนข้างมาก โดยเฉพาะด้านข้อบทความตกลงการค้าบริการ ประเด็นหลักที่ได้หารือกัน ได้แก่ (1) ร่างข้อบทความตกลงการค้าบริการ และ (2) การแลกเปลี่ยนข้อเสนอเบื้องต้นการเปิดตลาดการค้าบริการ (3) แนวทางการจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ร่างข้อบทความตกลงการค้าบริการ

4. ที่ประชุมสามารถตกลงได้ในหลายเรื่อง ได้แก่ footnote ของคำจำกัดความบุคคลธรรมดา ย่อหน้าที่ 1 (b) (iii) ของบทบัญญัติ Security Exception บทบัญญัติ Subsidies บทบัญญัติ Cooperation และ บทบัญญัติ Depositary
5. อย่างไรก็ตาม คงเหลือบทบัญญัติที่ยังตกลงไม่ได้ เพราะอินเดียและอาเซียนให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และทั้งสองฝ่ายยังมีความเห็นที่แตกต่างกัน บทบัญญัติที่สำคัญสำหรับอินเดีย เช่น บทบัญญัติกฎระเบียบภายใน (Domestic Regulations) การยอมรับ (Recognition) ภาคผนวกการเคลื่อนย้ายบุคคลากร (Annex on Movement of Natural Person) และ ภาคผนวกการร่วมผลิตสื่อทัศน (Annex on Audiovisual Co-production) สำหรับอาเซียน (โดยเฉพาะไทย) เช่น บทบัญญัติการปกป้อง (Safeguard) และการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน (Prudential Measures, Exchange Rate and Financial Stability).
6. บทบัญญัติกฎระเบียบภายใน (Domestic Regulations) อินเดียเสนอให้เพิ่มถ้อยคำว่า มาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขและขั้นตอนการออกใบอนุญาต เงื่อนไขและขั้นตอนการกำหนดคุณสมบัติ และ มาตรฐานทางเทคนิคของผู้ประกอบวิชาชีพ ควรมีความโปร่งใส และไม่เป็นการกีดกันทางการค้าโดยแอบแฝง (disguised restriction) ต่อการค้าบริการ ซึ่งเป็นข้อเสนอที่อยู่ระหว่างการเจรจาภายใต้องค์การการค้าโลก

7. บทบัญญัติการยอมรับ (Recognition) อินเดียเรียกร้องให้อาเซียนเปิดโอกาสให้อินเดียเจรจาเพื่อเข้าร่วมในข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) ของอาเซียนในสาขาวิชาชีพวิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ ทันตกรรม แพทย์ศาสตร์และบัญชี ฝ่ายอาเซียนให้ความเห็นว่า MRA ระหว่างอาเซียนกันเองยังไม่มีผลบังคับใช้อย่างเต็มที่ จึงไม่พร้อมที่จะให้ประเทศคู่เจรจาอื่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความตกลง MRA ของอาเซียน

8. ไทยได้เสนอร่างข้อบทเรื่องมาตรการปกป้องสำหรับการค้าบริการ (Safeguards) ให้อาเซียนอื่นพิจารณา โดยมีความพยายามจะทำให้การใช้มาตรการปกป้องสำหรับการค้าบริการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากขึ้น โดยการเสนอคำจำกัดความคำว่า serious injury และ domestic services supplier จากการหารือระหว่างอาเซียน หลายประเทศมีความเห็นเบื้องต้นว่า ควรเปลี่ยนคำว่า “serious injury” เป็น “substantial adverse impact” เพื่อสอดคล้องกับภาษาที่ปรากฏในความตกลงอาเซียนกับคู่เจรจาอื่น และควรเปลี่ยนคำว่า “domestic services supplier” เป็น “a service sector of a Party” เนื่องจากสมาชิกอาเซียนหลายประเทศไม่ได้ให้การปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างนักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนสัญชาติอื่น ซึ่งอาเซียนเสนอให้มี footnote ว่าในกรณีของประเทศไทยคำจำกัดความนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายภายในของไทย

9. ภาคผนวกเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคคลากร (Movement of Natural Persons: MNP) อินเดียได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอใหม่ของตน ซึ่งฝ่ายอาเซียนขอให้อินเดียตอบคำถามเป็นลายลักษณ์อักษรและจัดทำเอกสารอธิบายเพิ่มเติมว่าข้อเสนอของอินเดียแตกต่างอย่างไรจากภาคผนวกภายใต้องค์การการค้าโลก อย่างไรก็ตาม อาเซียนได้แจ้งความเห็นเบื้องต้นต่ออินเดียว่า ข้อเสนอดังกล่าวควรครอบคลุมเฉพาะบุคคลากรภายใต้ความตกลงการค้าบริการเท่านั้น ไม่รวมบุคคลากรภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าและการลงทุน

10. อินเดียให้ความเห็นเบื้องต้นต่อข้อเสนอของอาเซียนเกี่ยวกับภาคผนวกบริการการเงิน (Annex on Financial Services) ซึ่งมีพันธกรณีการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน (Prudential Measures, Exchange Rate and Financial Stability) รวมอยู่ด้วย ว่าไม่มีข้อคัดค้านในหลักการต่อข้อเสนอ โดยมีความเห็นในเบื้องต้นว่าในความตกลง FTA ระหว่างอินเดีย – สิงคโปร์นั้น ภาคผนวกด้านการเงินได้รวมเรื่องการเปิดตลาดด้านการเงินระหว่างกันอยู่ด้วย และในเบื้องต้น หากอาเซียนจะพิจารณาใช้ถ้อยคำจากความตกลงการค้าเสรีอินเดีย-สิงคโปร์ก็อาจทำให้สามารถสรุปภาคผนวกเรื่องนี้ได้เร็วขึ้น

การแลกเปลี่ยนข้อเสนอเบื้องต้นการเปิดตลาดการค้าบริการ

11. ในการประชุมรอบนี้ กัมพูชา บรูไน สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้นการเปิดตลาดการค้าบริการต่ออินเดียเพื่อแลกเปลี่ยนข้อเสนอต่อกัน ส่วนประเทศอื่นที่ยังไม่ได้ยื่นข้อเสนอเบื้องต้นที่ประชุมกำหนดให้ยื่นภายในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553

แนวทางการจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการ

12. การประชุมในครั้งนี้อินเดียได้เสนอแนวทางการจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดใหม่ คล้ายกับตารางข้อผูกพันของสหภาพยุโรปในองค์การการค้าโลก กล่าวคือ อินเดียจะจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาด 1 ตาราง แลกกับข้อผูกพันของอาเซียน 10 ตาราง โดยภายใน 1 ตารางของอินเดียจะเปิดตลาดให้แต่ละประเทศอาเซียนแตกต่างกัน (geographical carve out) ซึ่งอินเดียเห็นว่าวิธีการนี้จะทำให้ตนเปิดตลาดโดยตอบสนองข้อเรียกร้องของอาเซียนแต่ละประเทศได้อย่างเหมาะสม ตามระดับการเปิดตลาดที่อาเซียนประเทศนั้นเปิดให้ตน และไม่ต้องการให้เกิด Free rider

13. การประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการครั้งที่ 6 จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 22 – 24 กุมภาพันธ์ 2553

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน

22 มกราคม 2553